

Een eenduidige Vreedzame wereld !?

door Jan van der Born

oktober 2011

Onder het kopje Vreedzame school, Vreedzame wijk in het blad *Educare*, nummer 4 2011, las ik het volgende:

“Overall in de samenleving kijken we anders tegen hetzelfde probleem aan. De reden? School en thuis zijn twee verschillende werelden. Er worden verschillende regels gehanteerd, verschillende afspraken gemaakt en er wordt anders met elkaar omgegaan. Resultaat? Verwarring onder zowel kinderen als volwassenen.

Om verwarring te voorkomen en ervoor te zorgen dat iedereen dezelfde verwachtingen heeft, is het initiatief De Vreedzame Wijk in het leven geroepen. In zo'n wijk wordt een eenduidige, pedagogische aanpak ingevoerd in alle organisaties die in de wijk met kinderen in de basisschoolleeftijd werken. Deze aanpak komt voort uit De Vreedzame school, waar kinderen op een zorgzame manier met elkaar om leren gaan en constructief conflicten leren oplossen.”

In eerste instantie viel het me niet zo op. Dat wil zeggen mijn eigen verwarring. De genoemde initiatieven zijn gebaseerd op wat Micha de Winter in zijn nieuwste boek “Verbeter de wereld, begin bij de opvoeding” als een gewenste op een democratische houding gebaseerde pedagogiek beschrijft. Met een dergelijke houding lijkt mij niets mis. Ook Korczak gaat in zijn dialogische pedagogiek uit van deze houding, waarbij participatie centraal staat. Maar mijn verwarring dan?

In Utrecht wordt met het concept Vreedzame Wijk al in diverse wijken geëxperimenteerd. Daar zijn veel organisaties bij betrokken en er worden Vreedzame kinderraden en ouderraden geïnstalleerd. In het bovenstaande citaat wordt opgemerkt dat school en thuis twee verschillende werelden zijn. Als ik het goed begrijp is dat thuis dan de wijk en niet zozeer de gezinnen. Er wordt immers betoogd dat men af wil van de straatcultuur. Gezinnen worden dan, naar ik aanneem, indirect via de raden en de diverse organisaties bereikt. Het gaat om het trainen en toepassen van de vaardigheden, die kinderen op de Vreedzame school leren. Prachtig en allemaal niks mis mee.

Maar lees nog eens met mij mee. Er staat: “*In zo'n wijk wordt een eenduidige, pedagogische aanpak ingevoerd in alle organisaties die in de wijk met kinderen in de basisschoolleeftijd werken.*” Mijn verwarring wordt veroorzaakt door twee begrippen, namelijk eenduidig en invoeren. Iedereen in de wijk: ouders, leerkrachten, buurtwerkers en alle anderen met een pedagogische opdracht, **moet** dezelfde pedagogische aanpak toepassen. Regels en afspraken **moeten** in de hele wijk voor alle kinderen hetzelfde zijn. Dat heb ik toch goed begrepen? Op de website lees ik bij de invoeringsstrategie:

“Die pedagogische principes moeten terug te vinden zijn in de missie van de organisatie, in de omgangscultuur, in het personeelsbeleid (aannee, coaching, aansturing, e.d.). Kenmerken van de invoeringsstrategie: instellen van een stuurgroep in de eigen organisatie, combinatie van training van personeel met bezoek op de werkvloer en coaching, inpassing in missie en visie, en verankering in de organisatie.”

En even verder op: “*Ze (de gemeente) wil graag bevorderen dat in alle 'krachtwijken' de methodiek wordt ingevoerd.*”

Begint er al iets te borrelen? Voor de Vreedzame wijk staat de Vreedzame school model. Haar visie wordt op de volgende manier omschreven.

“De kern van een democratie is de erkenning en het proberen te overbruggen van verschillen. We leggen de ander onze mening niet op, maar staan open voor de mening van de ander. In onze visie is het van belang om kinderen al op jonge leeftijd te leren hoe je om kunt gaan met verschillen. Hoe overbruggen we meningsverschillen? Hoe lossen we de belangentegenstellingen in een conflict zó op dat beide partijen tevreden zijn? Staan we open voor mensen die 'anders' zijn dan wij?”

Maar bij mij ontstaat nu toch een ongemakkelijk gevoel. Iets eenduidig invoeren, allemaal dezelfde aanpak en invoeren van een methodiek dat staat toch haaks op het overbruggen van verschillen en je mening niet opleggen aan een ander? Wat te doen met die organisatie, die daar toch een andere opvatting over heeft? Of ouders, die vinden dat hun methodiek haaks staat op die van de Vreedzame

Wijk? Gaan we dan onder het mom van de dialoog de ander overtuigen van het feit dat ons mooie ideaal toch het beste is. Is dat democratisch? Betekent participeren aanpassen?

Dit is elke keer weer de valkuil, de ongemakkelijke spagaat, waar we in terecht komen. Natuurlijk vinden we dat het anders moet en we zijn enthousiast over de ideeën, die we daar over hebben. En natuurlijk willen we anderen daar ook voor zien te winnen, want we willen een betere wereld. Maar voor we het weten walsen we over de anderen, die niet dezelfde opvattingen hebben, heen. Die spagaat zie ik bij heel veel opvoeders en hulpverleners. Er worden methodieken bedacht en ingevoerd waar men op de werkvloer en in het gezin niet mee uit de voeten kan. Hoe waardevol en/of evidence-based, die methodieken ook zijn. Op de werkvloer moet men zich dan in de nodige bochten wringen om tussen de regels door ook de eigen inbreng, de eigen aanpak en opvattingen een plek te geven.

Nee, meningsverschillen overbruggen betekent open staan voor de mening van een ander en die mening proberen te begrijpen. Zoeken naar waar we samen achter kunnen staan. Een open oor hebben voor elkaars verhalen en daar van willen leren. Dat is dialoog en dat, als ik het goed begrijp, lees ik uit de visie van de Vreedzame school.

Dan willen we dus in de wijk een proces op gang brengen waarbij we met elkaar in gesprek gaan en blijven. Volgens mij voeren we dan niet iets eenduidig in, maar handelen naar onze eigen principes en staan dus open voor de opvattingen van anderen. We laten dan verschillende meningen ook naast elkaar staan. Waarom allemaal dezelfde verwachtingen en dezelfde regels? Niet in alle wijken zal het resultaat hetzelfde zijn. Je leert kinderen toch juist dat er verschillende meningen zijn en dat we allemaal anders zijn? Het is toch juist belangrijk om met die diversiteit om te kunnen gaan en er misschien zelfs van te leren?

Zo zal het ook wel bedoeld zijn en heb ik wat te selectief geshopt en geciteerd. Maar toch die valkuil? **Ik ben benieuwd naar de reacties. Dus laat van je horen als bij jou naar aanleiding van mijn column de verwarring toeslaat.**

Jan van der Born